

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

בפני כבוד השופט אביים ברקאי

התובעת: לאה כהן, ת.ז: XXXXXXXXXX

נגד

הנתבעת: ברוריה בן חמו צור, ת.ז: XXXXXXXXXX

ב"כ התובעת: עו"ד שלומי וינברג
ב"כ הנתבעת: עו"ד שושי שורק

פסק דין

1. על פסק הדין

1.1. כללי - עניינו של פסק דין זה הוא מסע הכפשות שניהלה הנתבעת כנגד התובעת – אשר כפי שהוכח כלל סדרה של אירועים שונים – וזאת לאורך כשנתיים. כל אירוע עומד בפני עצמו וכאשר כולם מצטברים להם יחדיו הרי כל אחד מעצים גם את משנהו. כפי שיובא להלן – אין מדובר בהתלהטות יצרים רגעית שהביאה לאמירה אומללה כזו או אחרת, אלא לסדרה של התעמרויות אשר יצרו פגיעה מתמדת בשמה הטוב של התובעת. לכל אלה יש לצרף העובדה שהתובעת והנתבעת עבדו בתחילה באותו מקום עבודה וכי הם מתגוררים באותה עיר – והציבור לו פורסמו האמירות הוא "ציבור" אשר יכול היה לעקוב ולהתרשם מסדרת ההכפשות באופן בו, כאמור, כל פרסום מעצים את משנהו.

1.2. הצדדים להליך - בזמנים הרלוונטיים לבסיס האירועים המפורטים בכתב התביעה עבדו התובעת והנתבעת בחטיבת הביניים בגבעת זאב (להלן: "בית הספר").

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

התובעת הועסקה כלבורנטית בית הספר מזה שנים, ואילו הנתבעת הועסקה כמזכירה בבית הספר החל משנת 2011 ולמשך כשנה וחצי. אין מחלוקת כי יחסי השתיים התנהלו בתחילה על מי מנוחות, אך בשלב מסוים עלו על שרטון, עד אשר הפכו לסכסוך ממש.

1.3. טענות התובעת - על פי הנטען בכתב התביעה, מסיבה לא ידועה החלה הנתבעת במסע הכפשות כלפי התובעת, במסגרתו פרסמה הנתבעת עשרה פרסומים שונים המהווים "לשון הרע" כלפי התובעת. בכתב התביעה מפרטת התובעת את אותם פרסומים וטוענת כי מדובר בפרסומים כוזבים שנועדו להוציא דיבתה רעה ואשר הוצגו כעובדות נחרצות. נטען כי אופי הפרסומים, מועד פרסומם, ניסוחם, והאכסניה בה פורסמו – כולם מעידים על כוונה זדונית של הנתבעת לפגוע בתובעת.

התובעת עותרת לקבלת סעד סטטוטורי ללא הוכחת נזק בסך 120,000 ₪ בגין כל אחד מהפרסומים, אך הגבילה תביעתה לסך של 400,000 ₪ מטעמי אגרה. עוד מבקשת התובעת כי בית המשפט יורה לנתבעת להתנצל ולפרסם הודעת תיקון או הכחשה בפלטפורמות השונות בהם ביצעה את הפרסומים.

1.4. טענות הנתבעת - הנתבעת מכחישה את טענות התובעת וטוענת, בתמצית, כי הפרסומים שאותם מייחסת לה התובעת אינם מהווים לשון הרע, וכי ממילא עומדות לזכותה ההגנות הקבועות בחוק. יש לציין כי הנתבעת טענה באופן כללי לגבי תחולתן של ההגנות הקבועות בחוק, אך לא טענה לתחולתה של הגנה ספציפית, זאת למעט שלושה פרסומים ספציפיים שביחס אליהם נטען כי מדובר בהבעת דעה. הנתבעת מוסיפה וטוענת כי לאחר שהגישה תלונה עניינית כנגד התובעת לממונים עליה, החלה זו האחרונה להתנכל לה ולהטריד אותה במקום העבודה על מנת להביא לעזיבתה את בית הספר. נטען כי דווקא התובעת היא זו שנהגה באופן פוגעני כלפי הנתבעת וכי יש לדחות את התביעה בשל התנהלותה של התובעת וחוסר תום ליבה.

2. המסגרת הנורמטיבית

2.1. כללי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 אוסר על פרסום לשון הרע וקובע כי פרסום דבר לשון רעה מהווה עוולה אזרחית. בסעיף 1 שבו מוגדרת לשון הרע כדלקמן:
"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;
- (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
- (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
- (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו"

2.2. הבהרה ביחס להגדרת החוק

הגדרת החוק רחבה למדי ונבחנת בהתאם לסטנדרט האובייקטיבי של האדם הסביר [ע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558 (2004)]. היותו של הפרסום שקרי או אמת, אינה מעלה או מורידה לעניין היותו "לשון הרע" בהתאם להגדרת החוק וכך, יתכן כי פרסום יכיל עובדות אמת ועדיין יכנס בגדר "לשון הרע" על פי החוק. במקרה של פרסום אמת המהווה הוצאת לשון הרע, יכול שתעמוד למפרסם הגנת "אמת דיברתי" או אחת ההגנות האחרות הקבועות בחוק, אך שאלה זו תיבחן רק בשלב מאוחר יותר, לאחר שייקבע כי הפרסום אכן מהווה "לשון הרע" [א' שנהר, דיני לשון הרע (תשנ"ד) 122].

2.3. השלבים להכרעת תובענה שעניינה הוצאת לשון הרע

הפסיקה קבעה ארבעה שלבים על פיהם יש לנתח טענה לפגיעה בשם טוב. בהקשר זה נקבעו בע"א 89/04 נודלמן נ' שרנסקי (פורסם במאגרים, 04/08/08) הדברים הבאים:

"מהלך הניתוח של טענת הפגיעה בשם הטוב, המולידה עוולה בנוזיקין ומזכה בפיצוי, בנוי מארבעה שלבים. ראשית, יש לפרש את הביטוי, בהקשר אובייקטיבי... שנית, יש לבחון האם על פי משמעות זו, מהווים הדברים "לשון הרע" על פי סעיף 1 לחוק, והאם אופן אמירתם מהווה "פרסום" כמשמעותו על פי מבחני סעיף 2 לחוק. בשלב שלישי, יש לבחון את תחולת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

ההגנות השונות על הפרסום... בשלב הרביעי, אם ממלא הפרסום את תנאי שלושת השלבים הקודמים, נבחנת שאלת הסעדים...".

בהתאם לאמור יש לבחון את הפרסומים המיוחסים לנתבעת ולקבוע האם הם מהווים "פרסום לשון הרע" המזכה את התובעת בפיצוי בגינם.

3. מון הכלל אל הפרט – בדיקת הפרסומים השונים

עשרה פרסומים שונים המיוחסים לנתבעת עומדים בבסיס התביעה שלפני: האחד – אמירה של הנתבעת המייחסת לתובעת ניהול רומן; השני – כינוי התובעת בשם "נאצית"; השלישי – הפצת כתבה שכותרתה "חקירה נגד עובדת בכירה בחשד לזיוף" במהלך שיחת שימוע בו השתתפו התובעת והנתבעת; הרביעי – שליחת מסרון למנהלת בית הספר בו כונתה התובעת "אוכלת חינם"; החמישי עד התשיעי הם חמישה פרסומים בפייסבוק בהם פנתה הנתבעת אל בעלה של התובעת תוך התייחסות לאשתו (התובעת כאמור); עשירי ואחרון – הודאת דואר אלקטרוני שהפיצה הנתבעת לעובדי המועצה.

להלן אדון בפרסומים אלה:

3.1. פרסום אחד - אמירה המייחסת לתובעת ניהול רומן

3.1.1. על פי הנטען בכתב התביעה, הנתבעת אמרה מספר פעמים במזכירות בית הספר כי כולם יודעים שהתובעת הייתה "מאהבת של _____" (השם הושמט מפסק הדין במכוון). הנתבעת אמנם הכחישה כי פרסמה אמירה זו, אך בחקירתה הנגדית אישרה כי אמרה את הדברים לתובעת עצמה (עמי 34 ש' 15-11 בפרוטוקול). בסיכומיה הציגה את הדברים כאילו התכוונה להתלוצץ עם התובעת וכי התובעת קיבלת אמירה זו בהומור (סעיף 43 לסיכומים). עוד טענה כי התובעת לא הוכיחה שהדברים נאמרו לאחר זולת התובעת עצמה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

3.1.2. אין ספק כי אמירה על אדם כי הוא מנהל מערכת יחסים רומנטית מחוץ למסגרת הנישואין היא אמירה המהווה לשון הרע ופוגעת בשמו הטוב של אדם. כך, מבחינה אובייקטיבית, מהווה אמירה זו לשון הרע כלפי התובעת.

עם זאת, לא הובאה ראיה לכך שהנתבעת אמרה את הדברים לאחר זולת התובעת עצמה. עדותה של התובעת, לפיה הנתבעת אמרה את הדברים במזכירות בית הספר בנוכחות המזכירה ואב הבית של בית הספר ("כשאמרו לי דבר כזה...") עמ' 5 ש' 29 בפרוטוקול), היא עדות מפי השמועה אשר לא ניתן לקבלה. אמירת הדברים לתובעת עצמה אין בה משום "פרסום" לשון הרע, שכן פרסום מוגדר על פי החוק ככזה שהגיע "לאדם אחר זולת הנפגע". משכך, אמירה זו לתובעת עצמה אינה עונה אפוא על הגדרת החוק לקיומה של עוולה.

3.1.3. סיכום לעניין פרסום זה – לא הוכח כי האמירה המיוחסת לנתבעת פורסמה על ידה ברבים ומשכך לא קמה עוולה בגינה יש לחייב את הנתבעת.

3.2. פרסום שני - תקיפת התובעת ביום 15/05/12 תוך כינויה במילות גנאי "זבל", "מנוולת" ו"נאצית"

3.2.1. לטענת התובעת - הנתבעת תקפה אותה באופן פיזי בנוכחות אחות בית הספר וטכנאי המחשבים של בית הספר, תוך שהיא מקללת אותה ומכנה אותה בכינוי "נאצית". התובעת העידה על אירוע זה (עמ' 5 ש' 14-17 בפרוטוקול), אך הנתבעת הכחישה את התקיפה הפיזית המיוחסת לה (עמ' 34 ש' 10 בפרוטוקול).

3.2.2. ביחס למילות הגנאי אישרה הנתבעת כי כינתה את התובעת "נאצית" אך הסבירה כי מילה זו נאמרה לאחר התגרות מצד התובעת, לשיטתה. לדברי הנתבעת, הגיעה בוקר אחד לבית הספר וגילתה כי אותיות שמה על גבי שלט חדרה שוכלו, כך שבמקום השם "ברוריה צור" הופיעה המילה "צורר". הנתבעת אישרה כי אינה יודעת מי שינה את שמה על גבי השלט,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

אך על אף זאת ייחסה את המעשה לתובעת ובעקבות כך כינתה אותה נאצית (עמ' 17 ש' 1-12 בפרוטוקול).

3.2.3 קללות וגידופים, ככלל, עשויים להיחשב כלשון הרע כאשר מטרתם לבזות את הנפגע. עם זאת מקובלת בפסיקה ההנחה כי לא כל קללה או גידוף יוכרו כעילה לתביעה בלשון הרע והדבר תלוי נסיבות ספציפיות [להרחבה ראה: א' שנהר **דיני לשון הרע** (1997) 132].

3.2.4 המושג "נאצי" נדון זה מכבר בפסיקה בהקשר של עוולת לשון הרע והקביעה לגביו היא ברורה. מדובר בביטוי שהוא ללא ספק מבזה ופוגעני. במישור האובייקטיבי קבע בית המשפט העליון ברע"א 10520/03 **בן גביר נ' דנקנר** (פורסם במאגרים, 12/11/06) את הדברים הבאים ביחס לביטוי "נאצי":

"בתי המשפט ראו, אפוא, לא אחת, בהשוואת אדם לנאצי, או בייחוס תכונות נאציות לאישיותו, משום לשון הרע (השוו י' קרניאל "גזענות, תקשורת ולשון הרע – האם מותר לומר על גזען שהוא נאצי?" המשפט 19 (תשס"ה) 40). דימויו של יהודי בישראל ל"נאצי" וקשירתו לנוראה שבתופעות האנוש של העולם המודרני, הוא כינוי, שלמצער, הינו מבזה ומשפיל... הוא שייך לעולם אחר, לעידן אחר, ולהקשר דברים שאין כל דמיון בינו לבין מציאות החיים המתרחשת כיום, על מלוא מורכבותה"

3.2.5 לצד הקביעה האובייקטיבית לפיה הביטוי "נאצי" הוא בוטה ופוגעני ויש בו כדי לבזות ולהשפיל, ראוי לציין כי גם במישור הסובייקטיבי הביעה הנתבעת סלידתה מהשימוש בו. לשיטת הנתבעת האירוע שבעקבותיו התפרצה בביטויי גנאי כלפי התובעת היה אירוע בו שוכלו אותיות שמה כך שיצרו את המילה "צורר" – מילה הדומה במשמעותה לביטוי הפוגעני "נאצי". בעדותה תיארה הנתבעת את פגיעתה האישית מייחוס כינוי זה לשמה וסיפרה כי אירוע זה הביא אותה לידי בכי (עמ' 17 ש' 4 ואילך בפרוטוקול). לדבריה: **"צורר זה נאצי, את הופכת ברוריה לנאצית, מי שהופך את ברוריה לנאצית זה נאצי"**. ללמדך כי מלכתחילה יצא קצפה של הנתבעת על השימוש בביטוי "צורר", וכי ביטוי זה המקביל לביטוי "נאצי", הוא פוגעני בעיניה ומהווה לשון הרע גם מהפן הסובייקטיבי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

3.2.6 כעולה מעדותה של התובעת, הטחת הביטוי "נאצית" בתובעת נעשתה בנוכחות אחות בית הספר (עמ' 5 ש' 17-15 בפרוטוקול), והנתבעת אף חזרה על ביטוי זה במהלך השימוע שנערך לפני ראש המועצה ואחרים נוספים (עדות הנתבעת בעמ' 20 ש' 15-11). בנסיבות אלה, מדובר ב"פרסום" לשון הרע על פי הגדרת החוק.

3.2.7 על הטענה לפיה התובעת התגרתה בנתבעת - הנתבעת טענה, כאמור, כי התובעת היא זו שהתגרתה בה כאשר שמה על גבי שלט נערך כך שניתן היה לקרוא במקום "צור" את המילה "צורר".

הנתבעת לא עמדה בנטל להוכיח כי אכן קדמה התגרות כזו. מעדותה של הנתבעת עולה כי לא ראתה מי ערך את אותיות שמה מחדש על גבי השלט וכי ייחוס המעשה לתובעת מבוסס על הנחה שלה בלבד.

זאת ועוד – אין מדובר בהיתקלות יחידה בין הנתבעת לתובעת, אלא במקרה אחד מתוך סדרה של התנכלויות. סדרת ההתנכלויות מתיישבת היטב עם קביעה לפיה הטחת המילה "נאצית" היא אך המשך לסדרה זו ולא אמירה חד פעמית העומדת בפני עמה שקדמה לה התגרות מצד התובעת.

כך או כך - ממילא, טענת ההתגרות אינה מעלה ואינה מורידה לעצם הקביעה כי הטחת הביטוי "נאצית" בתובעת מהווה לשון הרע כלפי התובעת. לכל היותר יכולה הטענה להישקל בשלב הרביעי במסגרת שקילת הפיצוי הראוי, וכאמור – בהעדר ראיה להוכחתה, נדחית טענה זו.

3.3 **פרסום שלישי - הפצת כתבה שכותרתה "חקירה נגד עובדת בכירה בחשד לזיוף" במסגרת הליך שימוע שנערך לנתבעת ביום 29/08/12**

3.3.1 לאחר אירועי יום 15/05/12 שבמסגרתם כינתה הנתבעת את התובעת "נאצית", הגישה התובעת תלונה כנגד הנתבעת למזכיר המועצה המקומית. לאחר הגשת התלונה נערך ביום 29/08/12 שימוע לנתבעת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

ולתובעת, בנוכחות ראש המועצה, יועמ"ש המועצה, נציגת מחלקת משאבי אנוש ונציגת וועד העובדים.

3.3.2 בפתח השימוע חילקה הנתבעת לנוכחים צילום כתבה עיתונאית שכותרתה "חקירה נגד עובדת בכירה בחשד לזיוף" ואשר על פי תוכנה מייחסת חשד לביצוע עבירות זיוף, מרמה והפרת אמונים לעובדת בכירה, שאינה התובעת. לטענת התובעת, הנתבעת חילקה את הכתבה על מנת לבזותה ותוך שהיא רומזת לכך שהתובעת ביצעה מעשים דומים.

3.3.3 הנתבעת אישרה את הדברים בחקירתה הנגדית ואף אמרה כי מדובר במקרה "אחד על אחד בדיוק כמו שלא עשתה" (עמ' 34 ש' 19 בפרוטוקול) וכי היא מייחסת לתובעת ביצוע עבירות זיוף מרמה והפרת אמונים (עמ' 34 ש' 22-23 בפרוטוקול).

3.3.4 ברי כי ייחוס ביצוע עבירה פלילית לאדם מהווה פגיעה בשמו הטוב ופרסום כזה מהווה לשון הרע על אותו אדם. כל זאת במנותק מן השאלה האם יש אמת בפרסום או שאין בו אמת, אשר יכול שתיבחן בשלב השלישי ותקנה הגנה לנתבע מפני התביעה.

3.3.5 על מנת להקים את יסודות העוולה, אין הכרח כי הפרסום יביא לפגיעה וודאית בשמו הטוב של אדם ודי בכך שלאותו פרסום יש פוטנציאל להביא לפגיעה. כהגדרת המחוקק די בכך שהפרסום "עלול" להביא לאחת מהתוצאות המפורטות בסעיף 1 בחוק. כך, גם ייחוס חשד לביצוע עבירה או רמיזה על ביצוע עבירה על ידי אדם יש בהם פוטנציאל לפגוע בשמו הטוב של אדם.

3.3.6 בענייננו, חלוקת הכתבה הנושאת את הכותרת כאמור, בפתח השימוע שנערך לנתבעת, תוך רמיזה שהבשילה לכדי אמירה לפיה מעשים דומים בוצעו על ידי התובעת עצמה הוא פרסום לשון הרע כלפי התובעת.

כאן המקום להדגיש כי הנתבעת "הרשיעה" את התובעת על דעת עצמה והחליטה להפיץ ברבים הכפשות כנגדה. גם בדיון בבית המשפט ניסתה הנתבעת לנהל מעין הליך פלילי בו היא מנסה לשכנע שאכן התובעת עברה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

עבירות כאלה ואחרות. דרכי פעולה אלה אינן ראויות. כאשר אדם חשד באחר בביצוע עבירות – אין מקום להתנהלות של רדיפה והפצת שמועות ועלבונות. הדרך הראויה היא הפקדת הטיפול הפלילי בידי הרשויות ולא נטילתו לידיים בכוחנות כפי שעשתה הנתבעת.

3.4 פרסום רביעי - משלוח מסרון למנהלת בית הספר ביום 12/03/13 בו כונתה התובעת "אוכלת החינם... שמתנהגת בצורה ברברית"

3.4.1 ביום 12/13/13 שלחה הנתבעת מסרון למנהלת בית הספר שבו כתבה כך: "תמסרי לגב' כהן אוכלת החינם בחסותך שמתנהגת בצורה ברברית ומנתקת לי טלפון בפנים בענייני עבודה לא יעבור בשתיקה". העתק המסרון צורף כנספח 6 לכתב התביעה.

3.4.2 הנתבעת נשאלה בחקירתה הנגדית ביחס למסרון זה ואישרה כי שלחה אותו תוך שהיא מוסיפה שעשתה כן לאחר שהתובעת ניתקה את הטלפון בפניה (עמ' 21 ש' 18-24 בפרוטוקול).

3.4.3 הביטוי "אוכלת החינם" אשר נאמר ביחס לתובעת הוא ביטוי מעליב שנועד לבזותה, כך גם התייחסות לתובעת ככזו המתנהגת "בצורה ברברית". הנתבעת כתבה את הדברים במסרון למנהלת בית הספר - הממונה הישירה של התובעת במקום עבודתה. הנתבעת אף הגדילה וטענה בסיכומיה כי הגם שמדובר בביטוי קשה אין בו אלא לתאר את המצב העובדתי הנכון לאותה שעה.

3.4.4 אין לקבל את עמדת הנתבעת. על אף טענתה לפיה המסרון נכתב כ"תלונה" על אופן ביצוע עבודתה של התובעת ועל כך שלטענת הנתבעת התובעת למעשה אינה מבצעת את עבודתה, התמונה המצטיירת היא כי כוונתה של הנתבעת הייתה לפגוע בתובעת במקום עבודתה ולא דווקא להגיש תלונה עניינית. תמונה זו משתלבת עם כל התנהלותה של הנתבעת אשר פעם אחר פעם פגעה בתובעת, ונכון יותר לראות פעולה זו כהתעמרות נוספת מאשר כתלונה תמימה העומדת בפני עצמה.

3.5 פרסומים חמישי עד תשיעי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

שרשרת פרסומים ברשת החברתית "פייסבוק", בהם: פרסום מיום 02/06/13, בו מתייחסת הנתבעת לעובדת שהגדילה את שכרה באמצעות רישום כוזב; פרסום המשך לפוסט מיום 02/06/13; פרסום נוסף בו התייחסה הנתבעת לעובדת שסרחה - אשתו של מר כהן ול"השבת שכר שניתן שלא כדין"; פרסום מיום 08/06/13 בו מציינת הנתבעת כי "יינקטו הליכים" כנגד התובעת ו"היא תורשע"; פרסום מיום 16/06/13

3.5.1. בשורה של פרסומים אותם העלתה הנתבעת ברשת החברתית "פייסבוק" בסמיכות זמנים שבה הנתבעת והצליפה בלשונה ובמקלדתה בתובעת.

3.5.2. בפרסום הראשון כתבה הנתבעת פנייה לבעלה של התובעת, מר יוסי כהן, כי עליו לעשות בדק בית טרם הוא מותח ביקורת על התנהלות המועצה, תוך שהיא מציעה לו לפנות למשטרה ולמבקר המדינה ולשאול "מה הדין לגבי עובדת שהגדילה את שכרה באמצעות רישום כוזב" ומוסיפה: "נראה לי שתקבל שם יחס v.i.p."

3.5.3. בהמשך, לאחר תשובתו של מר כהן כתבה הנתבעת: "די לחכימא ברמיזא' ומכוון שלפי דבריך ניכר כי אינך מעודכן, נמתין לסיום חקירת מבקר המדינה בעניין זה, ואני אישית אעקוב אחרי הצעדים שיינקטו כלפי "העובדת" המדוברת אסיים ברמז קל קשטו עצמכם תחילה. ואני עומדת מאחורי דברי".

3.5.4. בפרסום נוסף כתבה הנתבעת למר כהן: "...אם אתה סקרן לדעת מי העובדת שסרחה זאת אשתך. ואתם יורקים לבאר שמפרנסת אתכם. יש לך תעוזה להטיל דופי ולדבר בגנות ראש המועצה שעדיין מאפשר לה להתפרנס ולהמשיך במעלליה. ולא כפי שמקובל במקרים אלה דהיינו פיטורים והשבת השכר שניתן שלא כדין ושלא ביושר..."

3.5.5. פרט לפרסומים אלה, שנעשו באופן פומבי, כך שכל מי שחשוף לקבוצה החברתית בפייסבוק יכול היה לראותם, הנתבעת אף כתבה למר כהן באופן אישי (בתגובה לפנייה אישית שהקדים אליה מר כהן). באותו מכתב ציינה הנתבעת כי ראתה את התובעת עוזבת את בית הספר בשעה אחת ומגיעה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

לבית הספר בשעה 17:00 על מנת להחתיים כרטיסה בשעון הנוכחות. באותו מכתב כותבת הנתבעת למר כהן כי בקרוב יינקטו נגד אשתו הליכים והיא "תורשע". לצורך העניין אתייחס בפסד הדין לפרסומים הפומביים – הגם שגם פניה לבן זוגה של התובעת – לפרסום ייחשב.

3.5.6 בפרסום נוסף שפרסמה הנתבעת ביום 16/06/13 התייחסה אל התובעת ברמיזה (הכותבת 'מי לא ביקר בספריה') והוסיפה: **"לא נפלה בחלקנו הפריבילגיה שלבוא "לעבודה" להחתיים כרטיס ולשים פעמנו לעבר הספריה, לקרוא ספר במעבדה מיותמת ועוד לקבל על זה שכר"**.

3.5.7 מדובר כאמור בשרשרת פרסומים המטילים דופי בתובעת ומייחסים לה ביצוע עבירות, נטילת שכר שלא כדין, הזנחת עבודתה, תוך שהנתבעת מגדילה ומוסיפה כי התובעת אף צפויה להיענש. מובן כי יש בדברים אלה כדי להטיל רפש בתובעת וכי הם פוגעים בשמה הטוב.

הפרסומים נעשו במסגרת הרשת החברתית, כאשר מרביתם ממוענים לכאורה לבעלה של התובעת, אך למעשה חשופים ונגישים לכלל חברי קבוצת הפייסבוק (למעט פרסום אחד אשר נכתב באופן פרטי לבעלה של התובעת). הדברים שאותם כתבה הנתבעת, ואשר אין חולק על עצם כתיבתם על ידי הנתבעת, נכתבו ביחס לתובעת והיו מיועדים לצפיית אנשים נוספים זולתה. זאת, לרבות הפרסום אשר מוען לבעלה של התובעת באופן פרטי ואשר יועד גם הוא "לאדם אחר זולת הנפגע". משכך, ברי כי מדובר בפרסומים על פי הגדרת החוק.

3.5.8 בהקשר זה ניתן להפנות לדברי כב' השופטת גולן-תבורי בתמ"ש 17772-01-10 פלוני נ' אלמונית (פורסם במאגרים, 11/11/13) בפסקה 36 בפסק הדין, בעניין פרסומים ברשת הפייסבוק. הדברים שנקבעו שם מתאימים גם לענייננו: **"בעת שאדם כותב את הודעתו בדף הפייסבוק, הרי הוא - לכאורה - עם עצמו בלבד, בין אם בביתו, בין אם על ספסל בגינה עם המחשב הנייד, ובין אם באמצעות הטלפון הנייד החכם אשר בידו. אלא שתחושת ה'לבד' הינה רק לכאורית, בפועל אין הדבר כך. מרגע שנכתבת ההודעה ונשלחת, הרי היא יוצאת מרשות הפרט לרשות הרבים..."**

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

נתתי דעתי לקביעות כב' השופט אליעזר ריבלין ברע"א 444/07, רמי מור נ. ברק
אי.טי.סי (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ (פורסם ביום 25.3.10
– ההדגשות לא במקור) -

**"... ריבוי התגובות באופן שלעיתים קרובות הפרסום המשמיץ
נבלע בהמון... - כל אלה עשויים לעיתים תכופות לייצר את הצורך
האמתי בקיומה של תביעות לשון הרע, ואף להפוך את טענות
הנפגע ל"זוטי דברים".**

לאחר בדיקה הרי אין לומר כי האמירות השיטתיות של הנתבעת היו בגדר
'תגובות הנבלעות בהמון' ובוודאי אין בהם משום "זוטי דברים". אמירות
חוזרות ונשנות המכוונות באופן ממוקד אל התובעת והמאשימות אותה
בעבירות פליליות אך מצטרפות לאמירות אחרות ומקבלות משקל
שבוודאי אינו משום זוטי דברים.

בשולי הדברים ובמלוא הכבוד, אפנה אל דברי כב' השופט יצחק כהן אשר
התייחס בע"א (חי') 62613-09-16 מרדכי (מוטי) מרקוס נ' אמיר בודהנה,
לשאלת האם הפרסום באינטרנט אכן "נבלע בקולות ההמון" וקבע כך:

**"בית משפט קמא קבע, כי מדובר בפרסום חולף שנבלע בקולות
ההמון. עם כל הכבוד, אין דרך לקבוע מי מהציבור המכיר את
המערער - לרבות שכניו, לקוחותיו, ההורים של החברים של ילדיו,
ועוד - אשר זוהה על ידי המשיב בשמו, בתפקידו ובמקום עבודתו,
צרב את הדברים בזיכרונו. ראשית, הפרסום ברשת האינטרנט, אינו
חולף יותר או חולף פחות מאשר כל פרסום אחר. שנית, אין אפשרות
אמיתית לדעת, עד כמה "קולות ההמון" הבליעו את הפרסום. מה
שברור הוא, שהמערער בוודאי נצרב, והוא נושא את העלבון, ולדעתי
זכאי הוא לפיצוי"**

לסיכום כל האמור לעיל הרי ברי כי הדברים שאותם פרסמה הנתבעת ברשת
החברתית "פייסבוק", בהזדמנויות השונות, אכן מהווים פרסום "לשון הרע"
בגנותה של התובעת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

3.6. פרסום עשירי - משלוח הודעת דואר אלקטרוני לעובדי המועצה ביום 04/05/14

3.6.1. הנתבעת לא הרפתה והפיצה לעשרות עובדי המועצה המקומית בה מתגוררים היא והתובעת בהודעת דואר אלקטרוני במסגרתה השתלחה בתובעת כך :

"הגב' לאה כהן אשר בכל הזדמנות יורקת לבאר ממנה היא שותה ומכפישה את ראש המועצה בראש גליי, חרדה מהאפשרות שיגיע מזכיר חדש אשר יפסיק את החגיגה ממנה נהנתה עד כה ואת הגיבוי שנתן למעשים שלה אשר גובלים בפלילים כמו הגדלת שכרה באמצעות רישומים כוזבים במשך שנים ושעדיין נמשכים גם עתה. לכן את האחרונה שיכולה לציין. רוצי לספריה הגיע רב מכר חדש".

3.6.2. גם כאן, כבפרסומים קודמים שבה הנתבעת ומתייחסת לתובעת ככזו אשר מבצעת מעשים פלילים, מייחסת לה רישומים כוזבים ונטילת שכר חינם, תוך הוספת הערה צינית בסיום שמטרתה לבזותה ולהשימה ללעג. ההודעה נשלחה לנמענים רבים פרט לתובעת עצמה, כך שללא ספק מדובר בפרסום לשון הרע כלפי התובעת. גם כאן יש לשוב ולהדגיש כי הדרך להתמודד עם חשדות לפלילים אינה נטילת הדין ויציאה למסע הכפשות אישי כפי שעשתה הנתבעת.

4. לנתבעת לא עומדת הגנת תום הלב, או הגנת אמת דיברתי או כל הגנה אחרת

4.1. הנתבעת טענה בכלליות כי עומדות לזכותה ההגנות הקבועות בחוק, ובפרט כי עומדת לה הגנת תום הלב. לגרסת הנתבעת הפרסומים המיוחסים לה היו הבעת דעה על התנהגותה ופועלה של התובעת במסגרת תפקידה בשירות הציבורי, בשים לב לכך שעניינה הובא לידי חקירה אצל מבקר המועצה. עוד טענה הנתבעת כי הפרסומים ברשת החברתית היו אף הם הבעת דעה אודות אותה חקירה מתנהלת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

4.2. בסיומו של הליך הוכחות נמצא כי לא יכולות לעמוד לנתבעת הגנת תום הלב בשל איזו מנסיבות המשנה המפורטות בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה - 1965 וזאת בשל העובדה הפשוטה שהפרסומים מלכתחילה לא נעשו בתום לב.

תנאי ראשון לאפשרות תחולתה של איזו מן ההגנות המפורטות בסעיפי המשנה של הוראת סעיף 15 בחוק הוא "שהנתבע עשה את הפרסום בתום לב". מדובר בתנאי מצטבר ליתר הנסיבות המפורטות בסעיפי המשנה, ובלעדיו לא תיתכן הגנת תום הלב. בענייננו, מכלול הנסיבות ושרשרת הפרסומים העקבית, מלמדים על כך שהפרסומים נעשו שלא בתום לב, ויתרה מזו אף מבהירים כי הנתבעת שמה לה למטרה לבזות את התובעת ולפגוע במקום עבודתה.

4.3. התובעת ביצעה פרסומים רבים בפורומים שונים הכוללים מספר רב מאוד של אנשים אשר אין להם בהכרח נגיעה עניינית בפרסום או בעבודתה של התובעת. בנוסף, הפרסומים נעשו על דרך של קביעת עובדות (כגון שהתובעת ביצעה עבירות, שהיא תעמוד לדין ואף תיענש) ולא על דרך של הבעת עמדה או דעה אודות התנהגות התובעת.

4.4. כינוי הנתבעת "נאצית" אינו יכול לחסות תחת הגנת החוק; מסרון למנהלת בית הספר בנסיבות שנשלח – אינו בגדר תלונה עניינית כי אם בהטחת ביטוי גנאי כלפי התובעת ("אוכלת החינם", "ברברית"); פרסומים ברשת החברתית "פייסבוק" אינם יכולים להיחשב כהבעת דעה לגיטימית שעה שהם מובעים בצורה מבזה שנועדה להשפיל את התובעת, מנוסחים כעובדות ומיחסים לתובעת מעשים פלילים שעליהם היא עתידה להיענש; הודעת מייל שנשלחה לעשרות רבות של עובדים ואשר מתייחסת לתובעת באופן ציני אף היא אינה יכולה להיחשב ככזו שנעשתה ב"תום לב".

4.5. הנתבעת התבטאה בצורה בוטה ועולבת כלפי התובעת, תוך ניסיון ברור לבזותה, להשפילה ולפגוע במקום עבודתה ובסביבת מגוריה. אין מדובר בנתבעת אשר פעלה באמצעים סבירים על מנת להביא תלונה עניינית לבריור אצל הגורם המוסמך, כפי שניסתה לטעון לאורך ההליך. מדובר בפרסומים שיטתיים אודות התנהלותה הפלילית לכאורה של התובעת, פרסומים אשר הופצו לכל עבר בבחינת כל המרבה הרי זה משובח. פרסומים שלא נעשו בזהירות המתבקשת, מקום בו יוחסו לנפגעת מעשים חמורים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

4.6. אשר להגנת "אמת דיברתי", בצדק טענה התובעת בסיכומיה כי הנתבעת לא טענה באופן ספציפי לתחולתה של הגנה זו בכתב טענותיה וטעם זה בלבד יש בו כדי להביא לדחיית הטענה. למעלה מן הצורך אוסיף כי כאשר נתבע טוען להגנת "אמת דיברתי" מקום בו הוא מייחס לנפגע ביצוע מעשים פלילים, כי אז מוטל עליו נטל הוכחה כבד לשם הוכחת טענותיו, נטל שבו לא עמדה הנתבעת וכי בכל מקרה גם אמירות אלה כפופות לתום לב, דבר שנעדר לחלוטין מהתנהלות הנתבעת.

4.7. בענייננו, לא הוצגו רישומים כלשהם של התובעת שביחס אליהם ניתן לקבוע כי היו "כוזבים". טענות הנתבעת בהקשר זה נעשו באופן כוללני וגס, ללא פירוט כנדרש ביחס למועדים ספציפיים שבהם לכאורה נעשה אותו רישום כוזב והן נסמכו בעיקר על הערכותיה הסובייקטיביות של הנתבעת.

למעלה מכך, מהראיות שהובאו לפני עולה כי לתובעת היה אישור מאת הממונים עליה לעבוד מביתה בפרויקטים נוספים שמעבר לתפקיד שאותו מילאה בבית הספר והיא דיווחה על שעות העבודה מביתה, בידיעת ובאישור הממונים עליה (אק/1; אק/2).

עוד ייאמר כי הנתבעת עצמה אישרה כי אף תלונותיה לגורמים המוסמכים העלו חרס וכי לא התקבלה כל החלטה בעניין התובעת (סעיפים 26-27 בסיכומי הנתבעת). די באלה על מנת לקבוע כי הנתבעת לא עמדה בנטל להוכחת טענתה.

4.8. מעבר לאמור, ברי כי הפרסומים שאותם ביצעה הנתבעת במסגרות השונות – הרשת החברתית "פייסבוק" והודעת מייל בתפוצה רחבה – חורגים הרבה מעבר ל"עניין הציבורי" שיכול היה להיות בפרסום כאמור. טעם זה מצטרף אף הוא ליתר הטעמים שבעטיים לא יכולה לקום לנתבעת הגנה זו.

5. על הפיצוי ועל דרישת ההתנצלות, הודעת תיקון או הכחשה

יש לקבל דרישת הפיצוי של התובעת. באשר לדרישה לפרסם הודעת התנצלות, תיקון או הכחשה – הרי בנסיבות העניין אין לקבל דרישה זו. על שני אלה יובא הדיון להלן:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

5.1. באשר לפיצוי הכספי

5.1.1 בעת קביעת סך הפיצוי אין להתעלם מהעובדה שמסכת פרסומי לשון הרע שהובאה בפני נמשכה במשך כשנתיים. שוב יודגש כי אין מדובר באמירה חסרת אחריות שהגיעה לחלל האוויר בעידנא דריתחא – אלא בסדרה שיטתית של אמירות מכפישות.

התובעת לא אצה לבית המשפט עם האמירה הראשונה ולנתבעת היו חודשים ואף שנים בהם יכולה הייתה לחדול ממעשיה. אפשר והפסקת ההשתלחויות בתובעת היה מונע הגשת התביעה ואפשר אף שהיה מהווה שיקול בהפחתת הפיצוי שייפסק – אך כך לא נעשה.

5.1.2 יש להתייחס לנסיבות הפרסומים ולעובדה שכוונו ישירות הן לחברי מועצה, הן לסובבים את התובעת במקום מגוריה ועבודתה. אפילו כאשר בן זוגה של התובעת העז להביע עמדת פוליטית החליטה בנתבעת להשתסות בו תוך הכפשת התובעת כפי שתואר לעיל.

5.1.3 לא נעלמה מעיני העובדה שההכפשות השיטתיות היו פרי סכסוך אשר לצורך העניין אין להכריע מי העומד בראשיתו. יהא אשר יהא הסכסוך, הרי אין להתיר השתלחות בניגוד לדין, בוודאי לא השתלחות שיטתית לאורך שנים. מערכת חברתית נועדה להסדיר ניהול הסכסוכים בקרבה וניהול כזה אסור שייעשה בכוחנות – בדרך בה נקטה הנתבעת.

5.1.4 לאחר ששקלתי כל האמור לעיל ונסיבות האירועים והקביעות המובאות בפסק הדין ותוך התייחסות לאירועים הנטענים אשר למעט האירוע הראשון – כולם מהווים עוולה בניגוד לדין – אני מחייב את הנתבעת בתשלום פיצוי בסך של 90,000 ₪.

5.2. באשר לדרישת ההתנצלות, פרסום הודעת תיקון או הכחשה

5.2.1 ככלל - מטרת ההליך המשפטי הוא סיום מחלוקות בין הצדדים לו. רבים המקרים בהם מוגבל ההליך המשפטי אך למסגרת המצומצמת שהובאה לפניו ופסק דין אינו מסיים מכלול המחלוקות בין בעלי הדין, עם זאת – יש

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

להימנע ממצב בו פסק הדין עצמו יוצר מחלוקת נוספת ומותיר "מסמר" עליו ניתן יהיה לתלות סכסוכים עתידיים נוספים.

5.2.2. מסכת ההתעמרויות שהובאה בפסק הדין מחייבת גדיעתו של כל קשר בין בעלי הדין. אין מקום לחייב בפרסום הודעת התנצלות, תיקון או הכחשה אשר היא כשלעצמה תגרור הצפת ההתעמרויות כמעשה אדם הבוחש במים עכורים.

5.2.3. בידי התובעת מצוי כעת פסק דין המתייחס לפרסומים השונים שנעשו. פסק דין זה כוחו יפה ככוחה של הודעת תיקון והכחשה והוא מבהיר קביעות אובייקטיביות ומשפטיות היטב כפי שהיו מובהרות לו היו מובאות בהודעה חתומה על ידי הנתבעת. התובעת תוכל לעשות בפסק דין זה כל שימוש המקביל לאותה הודעת התנצלות, תיקון או הכחשה. אין מקום לחייב את הנתבעת בפרסום התנצלות או הודעת תיקון והכחשה אלא דווקא להפריד לחלוטין בין הצדדים.

5.2.4. להרחבה ביחס לאמור לעיל ניתן להפנות לפסק דינה של כב' השופטת יהודית שבח בתא (ת"א) 32235-03-10, ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות נ' עיתון "ישראל היום" (מיום 6/2/2011) והסקירה המופיעה שם. אמנם פסק דין זה התרכז בפרסום התנצלות, אך בנסיבות העניין שבפני יש לקבוע, כאמור לעיל, כי אין מקום אף לפרסם כל הודעה אחרת.

6. סוף דבר

כאמור בסעיף 5.1.4 לעיל - אני מחייב את הנתבעת בתשלום הסך של 90,000 ש"ח. בנוסף אני מחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של 15,000 ש"ח.

הסכומים הנקובים לעיל ישולמו עד ליום 13/9/17 והחל מיום 14/9/17 יישאו הפרשי הצמדה וריבית ממועד פסק דין זה ועד למועד התשלום בפועל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 29244-06-14 כהן נ' צור

ניתן היום, י"ד אב תשע"ז, 06 אוגוסט 2017, בהעדר הצדדים.

אביים ברקאי, שופט